

В рамках модуля Жана Моне
«Європейська якість навчання
для кращої успішності учнів»
(No 620287-EPP-1-2020-1-UA-EPPJMO-MODULE)

With the support of the
Erasmus+ Programme
of the European Union

ПЕДАГОГІЧНА КОМПАРАТИВІСТИКА І МІЖНАРОДНА ОСВІТА – 2023:

горизонти інновацій

Матеріали
VII Міжнародної
наукової
конференції
25 травня
2023 року

Київ 2023

Національна академія педагогічних наук України
Відділення філософії освіти, загальної та дошкільної педагогіки
Інститут педагогіки НАПН України
Відділ порівняльної педагогіки
Unitatea de Cercetare în Educație,
Centrul Național de Politici și Evaluare în Educație (România)
Wydział Studiów Pedagogicznych, Uniwersytet
im. Adama Mickiewicza w Poznaniu (Rzeczpospolita Polska),
Wydział Sztuki i Nauk o Edukacji w Cieszynie, Instytut Pedagogiki,
Uniwersytet Śląski w Katowicach (Rzeczpospolita Polska),
Katedra Pedagogiki Społecznej, Uniwersytet Szczeciński (Rzeczpospolita Polska)
Інститут цифровізації освіти НАПН України
Інститут професійної освіти НАПН України
Тернопільський обласний комунальний інститут
післядипломної педагогічної освіти
Сумський державний педагогічний університет імені А.С. Макаренка
Уманський державний педагогічний університет імені Павла Тичини
Українська асоціація дослідників освіти

За підтримки
Програми ЄС Erasmus + в рамках Модуля Жана Моне
«Європейська якість навчання
для кращої успішності учнів» (620287-EPP-1–2020–1-UA-EPPJMOMODULE)

**ПЕДАГОГІЧНА КОМПАРАТИВІСТИКА І МІЖНАРОДНА ОСВІТА – 2023:
ГОРИЗОНТИ ІННОВАЦІЙ
МАТЕРІАЛИ VII Міжнародної наукової конференції
25 травня 2023 року, м. Київ**

**COMPARATIVE AND INTERNATIONAL EDUCATION – 2023:
HORIZONS OF INNOVATIONS
BOOK of ABSTRACTS of the 7th International Conference
25 May, 2023, Kyiv**

В рамках модуля Жана Моне
«Європейська якість навчання
для кращої успішності учнів»
(№ 620287-EPP-1–2020–1-UA-EPPJMO-MODULE)

With the support of the
Erasmus+ Programme
of the European Union

Підтримка Європейською Комісією створення цієї публікації не передбачає підтримку її змісту, який відображає думку тільки авторів, і Комісія не може нести відповідальності за будь-яке використання інформації, яка тут міститься

Київ 2023

УДК 337.013.74(100+477):005.745(082)

*Рекомендовано до друку
вченою радою Інституту педагогіки НАПН України
(протокол № 7 від 26 червня 2023 року)*

Рецензенти: **Т.М. Засєкіна**, доктор педагогічних наук, старший науковий співробітник, заступник директора Інституту педагогіки НАПН України

Н.О. Приходькіна, доктор педагогічних наук, професор, професор кафедри педагогіки, адміністрування і спеціальної освіти Навчально-наукового інституту менеджменту та психології ДЗВО «Університет менеджменту освіти» НАПН України

Педагогічна компаративістика і міжнародна освіта – 2023: горизонти інновацій : зб. матеріалів VII Міжнародної наукової конференції (Київ, 25 травня 2023 р.) / Ін-т педагогіки НАПН України / За заг. ред. О.І. Локшиної. – Київ–Тернопіль : Крок, 2023. – 336 с. DOI: <https://doi.org/10.32405/978-617-692-804-1>

ISBN 978-617-692-804-1

До видання увійшли матеріали VII Міжнародної науково-практичної конференції «Педагогічна компаративістика і міжнародна освіта – 2023: горизонти інновацій» (Київ, 25 травня 2023 р.), що присвячено актуальним проблемам середньої, вищої, професійної освіти та освіти дорослих у компаративній перспективі; методологічним орієнтирам педагогічної компаративістики. Представлено матеріали щодо відповіді міжнародної спільноти на виклики воєнного стану.

Для розробників освітньої політики, дослідників, управлінців, вчителів, викладачів, здобувачів вищої освіти ступенів доктора філософії та доктора наук, студентів.

УДК 37.013.74(100+477):005.745(082)

Тези подано в авторській редакції. За зміст публікацій і достовірність результатів досліджень відповідальність несуть автори

The views, information or opinions expressed in this Book of Abstracts are solely those of the Conference participants

Література

- Драч, І. І., & Петроє, О. М. (2023). Готовність українських ЗВО до ефективного функціонування в умовах відкритої науки: соціологічні виміри. У Міжнародний історичний досвід повоєнної реконструкції економіки: уроки для України: матеріали міжнародної науково-практичної конференції (Київ, 27 квітня 2023 р.). ДУ «Інститут економіки та прогнозування НАН України». Інститут вищої освіти НАПН України. <http://ief.org.ua/wp-content/uploads/2023/05/Mizhnar-istor-dosvid-povojen-rekonstrukcii-uroky-dla-Ukrainy.pdf>
- Кремень, В. Г. (ред.). (2023). Звіт про діяльність Національної академії педагогічних наук України у 2022 р. Педагогічна думка. <https://doi.org/10.37472/zvit2022>
- Луговий, В. І., Регейло, І. Ю., Базелюк, Н. В., & Базелюк, О. В. (2019). Глобальна цифровізація освітньої та наукової сфери та проблеми модернізації наукової періодики НАН України. Інформаційні технології та засоби навчання, 73(5), 264–283. <https://doi.org/10.33407/itlt.v73i5.3366>
- Centre for Strategy & Evaluation Services LLP (CSES), Directorate-General for Research and Innovation (European Commission), Whittle, M., & Rampton, J. (2020). Towards a 2030 vision on the future of universities in the field of R&I in Europe. Publications Office of the European Union. <https://doi.org/10.2777/510530>
- European Commission. (2023). Open Science. <https://bit.ly/41Bef0B>

ІНТЕГРОВАНІЙ ПІДХІД НА УРОКАХ МАТЕМАТИКИ ТА ОБРАЗОТВОРЧОГО МИСТЕЦТВА У ПОЧАТКОВІЙ ШКОЛІ

Анастасія Дядечко, здобувачка вищої освіти

Маріупольський державний університет
м. Київ, Україна

Марина Нетреба, к. філол. н., доцент

Маріупольський державний університет
м. Київ, Україна

У наш час актуалізується проблема підготовки майбутнього вчителя до проведення інтегрованих уроків у сучасній початковій школі. Це пов'язується з основними положеннями Концепції нової української школи, яка вимагає будувати освітній процес на засадах реалізації змісту освіти через предмети або інтегровані курси. Потреба об'єднати в єдине

ціле інформацію про оточуючий світ, створити, таким чином, цілісну картину подій і явищ, сформувані в учнів дійсно науковий світогляд завжди було пріоритетним завданням освіти (Ministerstvo osvity i nauky Ukrainy, 2016).

Інтеграція – це процес взаємодії, об'єднання, взаємовпливу, взаємопроникнення, взаємозближення, відновлення єдності двох або більшої кількості систем, результатом якого є утворення нової цілісної системи, що набуває нових властивостей та взаємозв'язків між оновленими елементами системи. Інтегроване навчання – це навчання, яке ґрунтується на комплексному підході, освіту розглядають крізь призму загальної картини світу, а не поділяють на окремі дисципліни. Тому введення інтегрованого підходу як базового робить процес навчання оптимальним, оскільки інтеграція математики з іншими предметами дозволяє полегшити засвоєння матеріалу з математики, а також дає можливість паралельно набути знань з інших предметів (Ministerstvo osvity i nauky Ukrainy, 2018).

Математика та образотворче мистецтво. Здавалося б, зовсім різні, віддалені один від одного дисципліни, перша – аналітична, точна наука, друга – емоційна, творча.

Своєрідність геометрії, що виділяє її з інших розділів математики, та й усіх галузей науки взагалі, полягає в нерозривному, органічному поєднанні живої уяви із логікою. Геометрія поєднує у собі ці протилежності, вони у ній взаємно проникають, організують і спрямовують один одного. Образотворче мистецтво є розділом пластичних мистецтв, видом художньої творчості, метою якого є відтворення навколишнього світу. Поняття поєднує різні види живопису, графіки та скульптури (Brezovnik, 2015).

Математичні поняття, що застосовуються в образотворчому мистецтві: лінія, форма, геометричні фігури, перспектива, симетрія, пропорція, золотий перетин.

Розглянемо кожне з цих понять:

1. У геометрії: лінія – пряма, ламана (наприклад, трикутник), крива (наприклад, коло). У образотворчому мистецтві: лінія – основа в малюванні, це засіб виразності. Лінією можна намалювати простий малюнок та тривимірний простір. Вона може робити із простору глибину, показати обсяг.

2. Форма – це єдність внутрішньої конструкції та зовнішньої поверхні об'єкта. Усі творіння навколишньої природи і весь предметний світ можна побудувати на основі простих геометричних фігур.

3. Саме на геометричних фігурах учні досліджують ознаки об'єктів: форму, розмір та можливо й колір, здійснюючи аналіз об'єкта. Для визначення ознак використовується прийом порівняння – встановлення схожості або відмінності об'єктів.

4. Перспектива – математичне поняття, що використовується в образотворчому мистецтві. Перспектива – точна наука, яка вчить зображати об'ємні тіла на площині, передаючи їхнє розташування у просторі та віддаленість від спостерігача.

5. Принцип «симетрії» широко використовується в мистецтві. Така побудова дозволяє досягти враження спокою, величності, особливої урочистості і значущості подій. У симетричній композиції люди або предмети розташовані майже дзеркально по відношенню до центральної осі картини. Наприклад, симетрично влаштовані фігура людини, метелик, сніжинка і багато іншого.

6. Пропорція – це співвідношення частин обличчя за їх величиною. Пропорція і симетрія – основи малювання портрета людини, що дають красу об'єкту, що зображується.

7. Золотий перетин в математиці – це такий розподіл відрізка на частини, коли весь відрізок відноситься до більшої частини так, як більша відноситься до меншої частини. Золотий перетин вважається співвідношенням, що найбільш відповідає естетичному сприйняттю зображення. Він є і в архітектурі, і в музиці, поезії, економіці, в будові рослин, в пропорціях людського тіла і тіл тварин, в спіралі равлика, в макро- і мікросвіті, у Всесвіті тощо (Onopriyenko & Skvortsova, 2017).

Отже, інтегроване навчання на уроках математики в початкових класах вносить різноманітність в освітній процес, дозволяє поєднати вивчення різних дисциплін, цим, знижуючи навантаження учнів, та дозволяє їм усвідомити значимість практичної діяльності в новому інформаційному середовищі.

Ключові слова: інтегрований підхід, математика, образотворче мистецтво.

Література

Brezovnik, A. (2015). The Benefits of Fine Art Integration into Mathematics in Primary School. Center for Educational Policy Studies Journal. <http://bitly.ws/GCmN>

Ministerstvo osvity i nauky Ukrainy. (2016). Nova Ukrainська shkola: Kontseptualni zasady reformuvannya serednoyi shkoly. <http://bitly.ws/rzZQ>

Ministerstvo osvity i nauky Ukrainy. (2018). Nova ukrayinska shkola: poradnyk dlya vchytelya (navchalno-metodychnyy posibnyk). <http://bitly.ws/GCmu>

Onopriyenko, O., Skvortsova, S. (2017). Intehratsiya u navchanni molodshykh shkolyariv matematyky. Pochatkova shkola. <http://bitly.ws/GCnf>

МЕТОДИЧНА РОБОТА ЯК ВАЖЛИВИЙ ЕЛЕМЕНТ ОРГАНІЗАЦІЇ ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ В ШКОЛІ

Ольга Жердева, здобувачка вищої освіти

Маріупольський державний університет
м. Київ, Україна

Ірина Хаджинова, старший викладач

Маріупольський державний університет
м. Київ, Україна

Методична робота в школі є дуже важливим елементом педагогічного процесу, оскільки вона спрямована на забезпечення якісної освіти та розвитку педагогічних знань та вмінь вчителів.

Методична робота – це робота, яка сприяє поліпшенню фахової підготовки педагогічних кадрів у школах, спонукає кожного вчителя до підвищення свого фахового рівня; сприяє взаємному збагаченню членів педагогічного колективу педагогічними знахідками, дає змогу молодим учителям вчитися педагогічній майстерності у старших і досвідченіших колег, забезпечує підтримання в педагогічному колективі духу творчості, прагнення до пошуку (Методична робота в школі, n.d.).

Для успішної методичної роботи в школі необхідні такі компоненти як організаційна підтримка, наявність методичного кабінету, обладнаного необхідними засобами, активна участь педагогів у методичному процесі та розвиток методичної культури.

Організаційна підтримка полягає у створенні сприятливих умов для проведення методичної роботи. Зокрема, вона включає забезпечення фінансування, встановлення нормативно-правової бази, розробку різ-